

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

2 / 2013

ALUETALOUS

Taantuma jatkuu

ASUNTO- JA TOIMITILAMARKKINAT

Asunnonostoaikomuksia
aiempaa vähemmän

Toimistotiloista
kymmenesosa tyhjillään

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen saajien
määrä vahvassa kasvussa

TYÖMARKKINAT

Nuorisotyöttömiä kolmannes
aiempaa enemmän

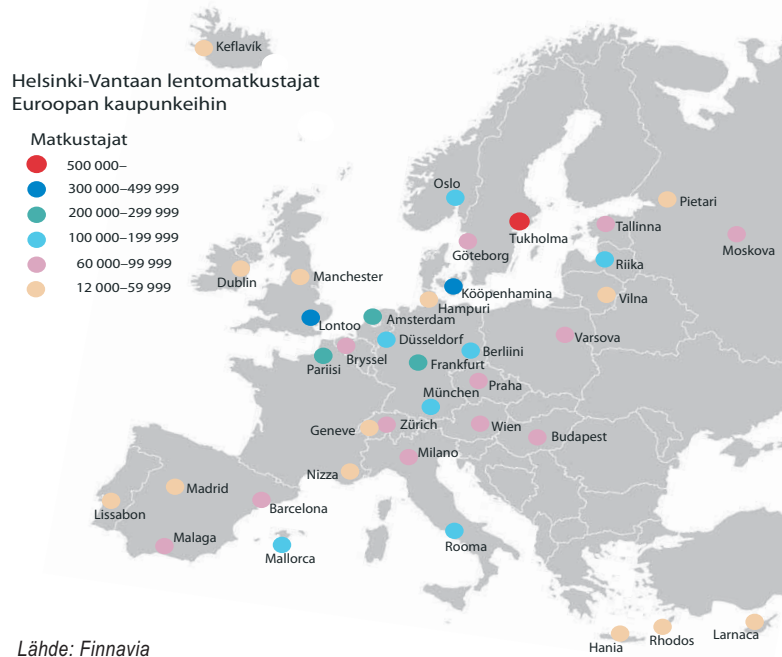
VÄESTÖ

Muuttovoitto lisäsi
väestönkasvua

VALOKIILASSA

Arja Salmi
Pääkaupunkiseudun
asemakaavoissa piilee
suuri rakentamispotentiaali

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 5.6.2013

EUROOPAN MITASSA

Helsinki-Vantaalla 15 miljoonaa matkustajaa

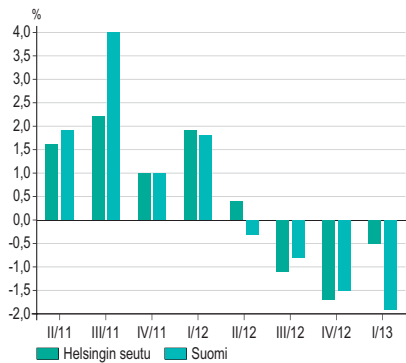
Koko viime vuoden aikana Helsinki-Vantaan lentokentän matkustajamäärä oli 14,9 miljoonaa. Ulkomaisen matkustajaliikenteen henkilömäärä oli 9,9 miljoonaa. Siitä saapuvien matkustajien osuus oli puolet eli lähes viisi miljoonaa matkustajaa. Ulkomaille lähteviä matkustajia oli 3,8 miljoonaa, joten heidän osuutensa oli 38 prosenttia ulkomaisesta matkustajaliikenteestä. Vaihdomatkustajia oli 1,2 miljoonaa eli 12 prosenttia.

Suosituin kohde oli Tukholma ja sinne lähteviä sekä vaihtomatkustajia oli yhteensä 513 600 henkilöä. Heistä kolme neljästä oli lähteviä matkustajia ja vaihtomatkustajia yksi neljästä. Saapuvia matkustajia Tukholmasta oli 472 500. Toiseksi suosituin matkakohde oli Kööpenhamina. Sinne suuntasi 393 300 matkustajaa, joista yksi viidestä oli vaihtomatkustajia. Kolmanneksi eniten matkustajia oli Lontooseen eli yhteensä 324 200. Suurin osa Lontooseen matkanneista laskeutui Heathrown kentälle.

Seuraavaksi suosituimmat kohteet olivat Frankfurt, Amsterdam ja Pariisi, joihin kaikkiin lähti viime vuoden aikana yli 200 000 lentomatkustajaa. Helsinki-Vantaan kentältä Frankfurtiin matkanneista vain yksi kymmenestä oli vaihtomatkustajana. Pariisiin matkanneista joka kolmannella oli vaihto Helsinki-Vantaan kentällä. Müncheniin, Osloon, Berliiniin, Las Palmasiin, Riikaan, Düsseldorfiin ja Roomaan kuhunkin lähti yli 100 000 lentomatkustajaa viime vuoden aikana Helsinki-Vantaalta.

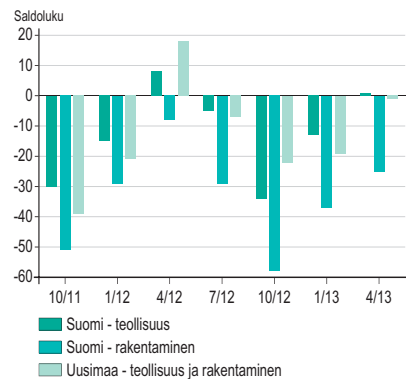
Kokonaistuotannon ennakoiva kuvaaja

Muutos(%) edellisestä vuodesta

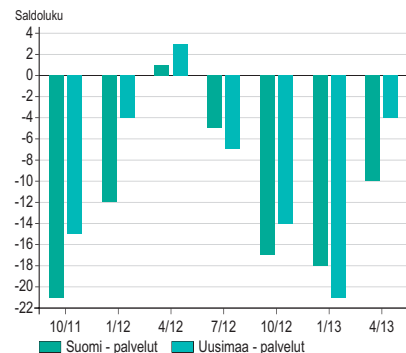
Lähde: Tilastokeskus, Kaupunkitutkimus TA Oy

Teollisuuden ja rakentamisen odotukset suhdannenäkymistä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

Palveluyritysten suhdannenäkymät

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto EK, suhdannebarometri

ALUETALOUS

Taantuma jatkui

Helsingin seudulla taantuma jatkui kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden takaiseen verrattuna tuotanto laski ennakoarvion mukaan 0,5 prosenttia, koko maassa jonkin verran enemmän. Kaupan myynti laski tuntuvasti ja teollisuuden tuotanto väheni edelleen. Liike-elämän palveluiden, informaatiopalveluiden ja kotitalouksien palveluiden kasvu kompensoi laskevien alojen vaikutusta. Myös väestönkasvun jatkuminen toi lisäkysyntää palveluille ja asuntomarkkinoille.

Suhdannenäkymät lähikuukausille varovaiset

Tämänhetkinen suhdannetilanne on normaalia heikompi kaikilla päätoimialoilla. Suhdannenäkymät lähikuukausille ovat varovaiset, mutta hieman vahvemmat kuin kolme kuukautta sitten. Merkittävää elpymistä ei odoteta, mutta teollisuustuotanto ja palvelujen myynti voisi kasvaa loivasti.

Teollisuus ja rakentaminen

Uudellamaalla teollisuuden ja rakentamisen suhdanneodotukset olivat alkuvuotta myönteisemmät, mutta nousua ei ole vielä luvassa. EK:n huhtikuussa 2013 tekemän tiedustelun mukaan Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen suhdannetilanne pysyi heikkona vuoden alkukuukausina. Suhdanteiden arvioidaan säilyvän pääosin ennallaan lähikuukausina ja saldoluku oli -1 (tammikuussa -19). Uudenmaan yritysten suhdanteet ovat vähän koko maan keskiarvoa paremmat. Tilauskirjat ovat tavanomaista ohuempia ja valmiiden tuotteiden varastot ovat likimain normaalit.

Koko maassa teollisuusyritysten suhdanteissa ei ole tapahtunut vuoden alkupuolella merkittäviä muutoksia. Suhdannetilanne on pysynyt laajalti keskimääräistä heikompana. Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen ovat jonkin verran aiempaa paremmat, mutta suhdanteiden elpymistä ei juuri odoteta. Koko maassa teollisuuden yleisiä suhdannenäkymiä mittaava saldoluku oli huhtikuussa tasolla 1 (tammikuussa -13).

Teollisuusyritysten tilauskanta on pysynyt melko matalalla tasolla ja uusien tilausten määrän arvioidaan olevan seuraavat kolme kuukautta likimain samalla tasolla kuin alkuvuonna. Valmistusvarastot ovat säilyneet entisellään, ja niiden suuruutta kuvataan normaaliksi. Teollisuusyritysten henkilöstön määrä väheni jonkin verran vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Samankaltaisen vähentymisen ennustetaan jatkuvan myös lähikuukausina.

Koko maassa rakentamisen suhdannetilanne on pysynyt keskimääräistä vaatimattomampana. Tuotanto väheni alkuvuonna ja loivan laskun ennustetaan jatkuvan lähikuukaudet. Suhdannenäkymät ovat hieman elpyneet, mutta ovat edelleen varsin varovaiset ja saldoluku oli huhtikuussa -25 (tammikuussa -37). Tuotannon volyymin arvioidaan alenevan hieman seuraavan kolmen kuukauden aikana. Loppukesällä ja alkusyksyllä tuotannon laskusuunta jatkuisi.

Palvelut

Uudenmaan palveluyritysten suhdannetilanne oli huhtikuussa 2013 normaalia synkempi. Lähikuukausia koskevat suhdannenäkymät ovat kirkastuneet vuodenvaihteesta, mutta edelleen odo-

tetaan lievää heikkenemistä. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa -4 (tammikuussa -21). Uudenmaan palvelujen suhdannenäkymät ovat hieman koko maan keskiarvoa paremmat. Myyntimäärät pysyivät alkuvuoden aikana likimain ennallaan ja myynnin odotetaan lisääntyvän hieman kevään ja kesän aikana. Henkilökunnan määrä pieneni vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ja työvoiman määrä pysynee likimain ennallaan lähikuukausina.

Koko maassa palveluyritysten suhdannekuva on synkentyneen asteittain jo parin vuoden ajan. Myynnin kasvu päättyi alkuvuonna ja henkilöstön määrä jatkoi loivaa laskua. Suhdannenäkymät ovat hieman parantuneet, mutta ovat edelleen miinuksella ja saldoluku oli -10 huhtikuussa (tammikuussa -18). Seuraavan kolmen kuukauden jaksolla myynnin ennustetaan kasvavan jälleen aavistuksen. Myös loppukesälle ja alkusyksylle odotetaan pientä kasvua, mutta kasvuvauhti jäisi selvästi pitkäaikaista keskiarvoa hitaammaksi. Palvelualojen yhteenlaskettu henkilöstö väheni jonkin verran alkuvuonna. Lähikuukausien aikana vähennyksen odotetaan voimistuvan.

Kuluttajien luottamus talouskehitykseen heikkeni hieman

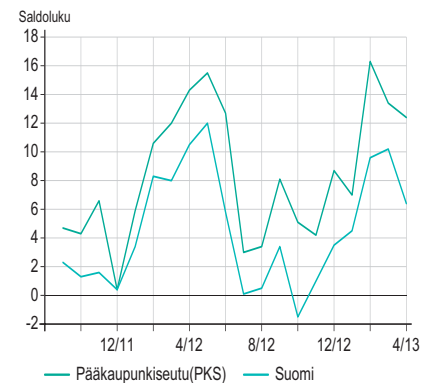
Huhtikuussa Tilastokeskuksen kuluttajabarometrin saldoluku oli pääkaupunkiseudulla 12,4 ja koko maassa 6,4 ja luottamus oli heikompaa kuin edeltävinä kuukausina. Toisaalta pääkaupunkiseudulla viime vuoden kesän jälkeen luottamus talouskehitykseen oli ollut tavallistakin heikompaa ja näkemykset kohentuivat vasta tämän vuoden helmikuussa. Perinteisesti pääkaupunkiseudun kuluttajat ovat olleet näkemyksissään myönteisempiä kuin koko maan kuluttajat, mutta huhtikuussa ero oli tavallistakin suurempi.

Odotukset Suomen taloustilanteesta vuoden kuluttua erosivat huomattavasti toisistaan pääkaupunkiseudulla ja koko maassa. Joka kolmas kuluttaja pääkaupunkiseudulla oletti tilanteen olevan hieman paremman vuoden kuluttua. Koko maassa vastaava osuus oli 28 prosenttia. Hieman huonommaksi sen oletti vaihtuvan pääkaupunkiseudulla joka viides kuluttaja ja koko maassa joka neljäs kuluttaja. Samanlaisena sen oletti pysyvän neljä kuluttajaa kymmenestä sekä pääkaupunkiseudulla että koko maassa.

Näkemykset työttömyystilanteesta vuoden kuluttua olivat melkein yhteneväiset sekä pääkaupunkiseudun että koko maan kuluttajilla. Huhtikuussa koko maassa lähes joka toinen kuluttaja oletti, että vuoden kuluttua työttömiä tulee olemaan tiedusteluajankohtaa enemmän. Viisi prosenttia kuluttajista oletti heitä olevan paljon enemmän, kun pääkaupunkiseudulla vastaava osuus oli 4,3 prosenttia. Sekä koko maassa että pääkaupunkiseudulla noin joka kolmas kuluttaja olettaa työttömiä olevan vuoden kuluttua yhtä paljon kuin tämän vuoden huhtikuussakin.

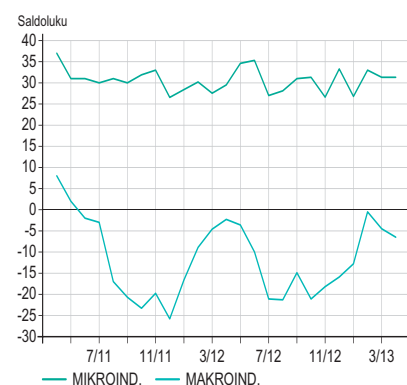
Perinteisesti kuluttajat ovat olleet hyvin luottavaisia oman taloutensa kehityksen suhteen. Huhtikuussa näkemyserot koko maassa ja pääkaupunkiseudulla kuitenkin erosivat toisistaan melko paljon. Joka neljäs pääkaupunkiseudun kuluttaja oletti oman taloutensa olevan hieman paremman vuoden kuluttua tiedustelusta. Paljon paremmaksi sen oletti muuttuvan 7 prosenttia kuluttajista. Koko maassa odotukset eivät olleet aivan yhtä myönteisiä. Huhtikuussa lähes joka toinen kuluttajabarometriin vastaajista oletti säästävänsä hyvin todennäköisesti seuraavan 12 kuukauden aikana. Melko todennäköisesti tulisi säästämään joka kolmas kuluttaja. Koko maassa neljä kuluttajaa kymmenestä tullee säästämään hyvin todennäköisesti ja kolmasosa säästää melko todennäköisesti.

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

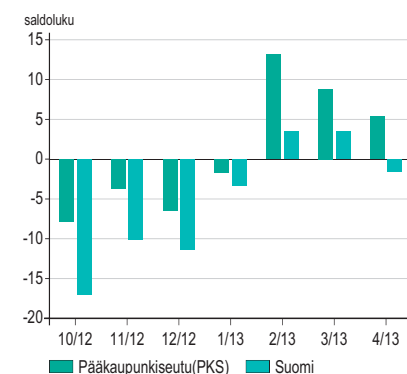
Kuluttajien luottamusindikaattori

Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet
Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

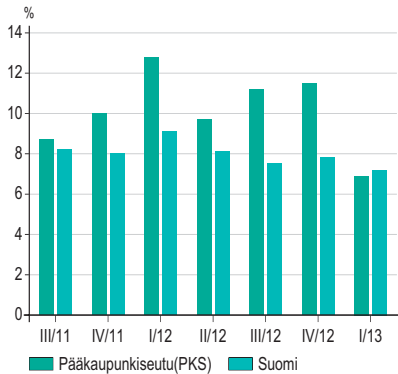
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kotitalouksien ennuste Suomen talouskehityksestä seuraavien 12 kk:n aikana

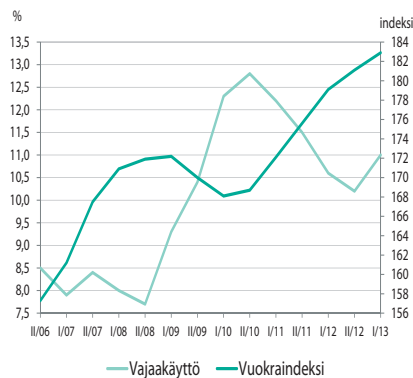
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Asuntojen ostoaikomukset seuraavan 12 kuukauden aikana

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

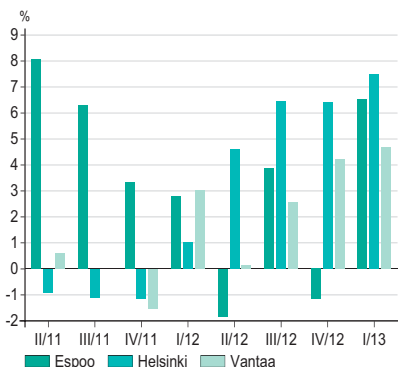
Toimistotilojen vajaakäyttöaste (%) pääkaupunkiseudulla ja vuokraindeksi (I/1993=100) Helsingin keskustassa

Lähde: Kiinteistötieto Oy (KTI) ja Catella

Toimeentulotuen saajat

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Espoon, Helsingin ja Vantaan kaupungit

ASUNTO- JA TOIMITILAMARKKINAT

Asunnonostoaikomuksia aiempaa vähemmän

Helmikuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista 6,9 prosenttia ilmoitti varmasti tai mahdollisesti ostavansa asunnon seuraavan 12 kuukauden aikana. Koko maassa vastaava osuus oli 7,2 prosenttia. Tilanne oli epätavallinen siinä mielessä, että asunnonostoaikomuksia omaavia kuluttajia on ollut enemmän pääkaupunkiseudulla kuin koko maassa. Vuotta aikaisemmin pääkaupunkiseudulla kyseisten kuluttajien osuus oli miltei kaksinkertainen ja koko maassakin kaksi prosenttiyksikköä suurempi.

Toimistotiloista kymmenesosa vajaakäytössä, vuokratason nousu laantumassa

Pääkaupunkiseudulla toimistotiloista 11 prosenttia eli 944 000 m² oli tyhjinä viimeisen puolen vuoden aikana. Tilanne vaihteli kuitenkin kaupungeittain. Espoossa tyhjän toimistotilan osuus oli 16,7 prosenttia ja Vantaalla se oli 12,6 prosenttia. Helsingissä puolestaan tilanne oli erilainen keskustassa ja muualla kaupungissa. Keskustassa tyhjän toimistotilan osuus oli vain 3,3 prosenttia, kun se muualla oli 9,4 prosenttia.

Liiketilöiden osalta tilanne oli huomattavasti parempi. Espoossa tyhjen liiketilöiden osuus oli 1,5 prosenttia eli samaa luokkaa kuin Helsingin keskustassa. Muualla Helsingissä osuus oli 2,8 prosenttia ja Vantaalla se oli 3,8 prosenttia. Teollisuus- ja varastotiloista oli tyhjiillään Helsingissä 5,7 prosenttia, Espoossa 4,3 prosenttia ja Vantaalla 5,5 prosenttia.

Kiinteistötieto Oy:n tietojen mukaan Helsingin keskustan asema säilyy toimitilamarkkinoilla vahvana. Tilakysyntä on vakaata ja vuokrat jatkavat parhaisissa kohteissa nousuaan. Ainoana toimitomarkkina-alueena myös markkina-arvojen kehitys on ollut selkeästi positiivista. Taloustilanteen epävarmuus näkyy nyt myös Helsingin keskustassa tulevaisuuden uskon lievänä heikkenemisenä ja vuokrien nousun laantumisenä. Syys-helmikuussa Helsingin keskustan toimistotilojen vuokraindeksin (I/1993=100) arvo oli 182,9 kun vuotta aikaisemmin se oli ollut 179,1.

RAKLI-KTI Toimitilabarometrissa arvioidaan tulevan puolen vuoden kehitystä hieman heikommaksi kuin lähimenneisyyttä. Myös liiketilavuokramarkkinoiden tilanne arvioidaan nyt alavireisemmäksi kuin puoli vuotta sitten. Tuotannollisten tilojen vuokramarkkinoiden tilannetta pidetään sen sijaan nyt hieman parempana kuin viime syksynä.

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen saajien määrä vahvassa kasvussa

Pääkaupunkiseudulla toimeentulotuen saajina oli tammi-maaliskuun aikana keskimäärin kuukaudessa 56 089 henkilöä. Määrä oli 6,8 prosenttia eli 3 600 henkilöä edellisvuotta enemmän. Eniten toimeentulotuen saajien määrä kasvoi Helsingissä, jossa heitä oli 35 900 ja lisäys viime vuoden ensimmäiseen neljännekseen oli 7,5 prosenttia. Espoossa toimeentulotuen saajien määrä kasvoi 6,5 prosenttia ja Vantaalla 4,7 prosenttia. Siellä kyseistä tukea saavia oli 10 500 ja Espoossa heitä oli

9 700. Vuoden 1995 alkuun verrattuna toimeentulotuen saajien määrä oli 16 prosenttia suurempi.

Väkivalta- ja varkausrikosten määrä laskussa

Helsingissä tuli poliisin tietoon tammi-maaliskuussa 1 369 henkeen tai terveyteen kohdistuvia sekä seksuaalirikoksia. Määrä oli 18,5 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Varkausrikoksia poliisi sai tietoonsa Helsingissä 6 356. Määrä oli 428 rikosta eli 6,3 prosenttia vähemmän kuin viime vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Huumausainerikoksia tuli poliisin tietoon Helsingissä 951, joka oli 112 rikosta enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Näin ollen kasvua oli 13,4 prosenttia.

LIIKENNE JA YMPÄRISTÖ

Autojen ensirekisteröinnit yhä laskussa

Helsingissä rekisteröitiin kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 4 160 uutta autoa. Määrä oli 3 200 autoa eli 43,5 prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Koko maassa ensirekisteröintien määrä oli 31 060 autoa eli 22 920 autoa edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa vähemmän. Prosentuaalisesti vähennys oli lähes yhtä suuri kuin Helsingissäkin. Vuoden 1993 alkuun verrattuna Helsingissä autojen ensirekisteröintejä oli 40 prosenttia ja koko maassa 44 prosenttia enemmän.

Sataman tavaraliikenteen määrä supistui

Helsingin satamien tavaraliikenteen kokonaismäärä oli tammi-maaliskuussa kymmenesosan pienempi vuotta aikaisemmin, 2 560 000 tonnia. Tuonnin määrä oli supistunut 16,6 prosenttia. Sitä oli 1 360 000 tonnia. Tuonnissa on pudotusta yleisen taloustilanteen johdosta ja teollisuuden ja kaupan kuljetukset ovat vähentyneet. Bulkkitavaraliikenteessäkin tonnit ovat jääneet viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta. Vientiä oli kaksi prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Sen määrä oli 1 190 000 tonnia.

TYÖMARKKINAT

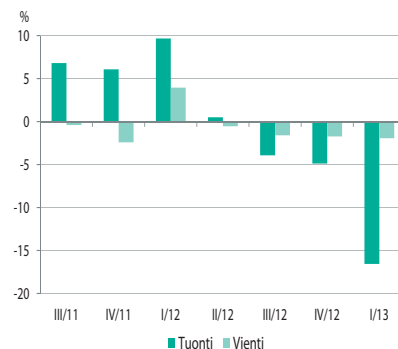
Työttömien määrä kasvussa

Helsingin seudulla oli kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 48 300 työtöntä henkilöä ja koko maassa heitä oli 231 600. Heidän määränsä oli kasvanut viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna koko maassa 20 300 ja Helsingin seudulla 2 100 henkilöllä. Työttömien määrä kasvoi jo viime vuoden viimeisellä neljänneksellä samoin kuin tammi-maaliskuussa runsaalla neljällä prosentilla edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Koko maassa työttömien määrä kasvoi 9,6 prosentilla viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Työllisten määrä laski prosentilla edellisvuodesta ja heitä oli 2 408 000 koko maassa. Helsingin seudulla heitä oli tammi-maaliskuussa käytännöllisesti katsoen yhtä paljon kuin vuotta aikaiseminkin eli 705 900.

Helsingin sataman tavaraliikenne

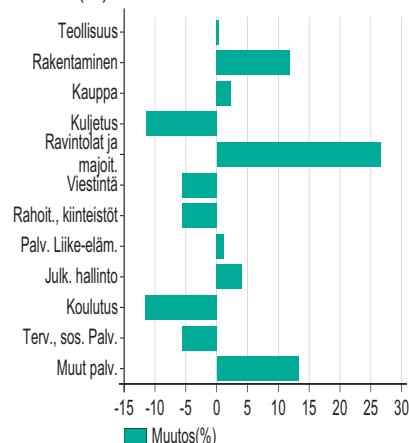
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Helsingin satama

Työllinen työvoima päätoimialoittain Helsingin seudulla

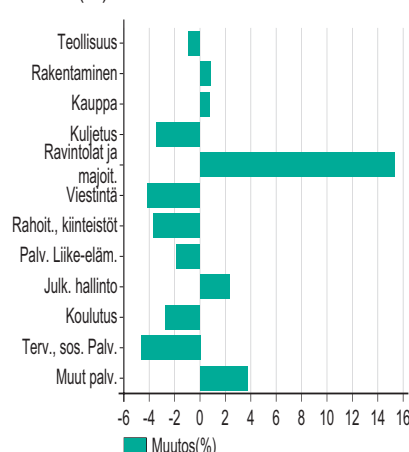
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

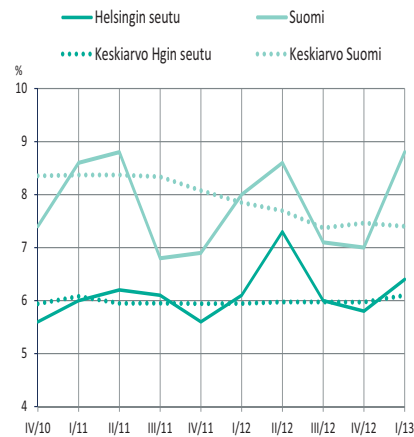
Työllinen työvoima päätoimialoittain Suomessa

Muutos (%) edellisestä vuodesta

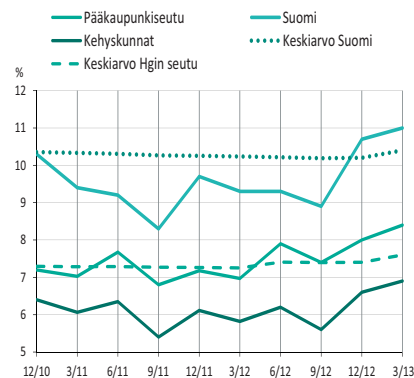
Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo Helsingin seudulla ja koko maassa

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

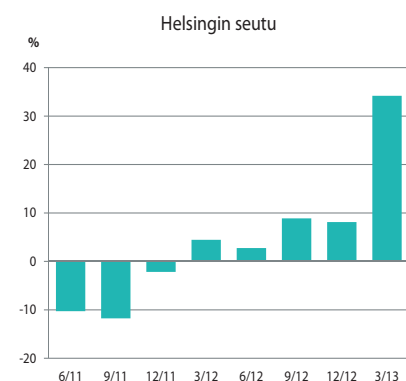
Työttömyysaste (%) ja sen keskiarvo pääkaupunkiseudulla, kehysalueella ja koko maassa

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)

Nuorisotyöttömyys

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM)

Työllinen työvoima supistui kuljetusalalla

Työllistä työvoimaa oli kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä Helsingin seudulla käytännöllisesti katsoen yhtä paljon kuin vuotta aikaisemminkin. Toimialoittain oli kuitenkin huomattavia eroja. Kuljetus ja varastointialalla työntekijöiden määrä laski 11,5 prosenttia viime vuoden tammi-maaliskuuhun verrattuna. Myös koulutusalan työntekijöiden supistui prosentuaalisesti yhtä paljon. Rakennusalan työntekijöiden määrä kasvoi 11,9 prosenttia ja majoitus- ja ravitsemisalalla lisäystä oli noin neljäsosa. Kuljetusalalla oli 44 100, koulutuslalla 45 600, rakennusalalla 42 000 ja majoitus- sekä ravitsemisalalla 28 100 työntekijää.

Koko maassa työntekijöiden määrä kasvoi majoitus- ja ravitsemistoiminnassa 15,3 prosenttia, joten kyseisen toimialan työlliseen työvoimaan kuului 89 600 henkilöä. Kuljetus- ja varastointialalla se laski 3,4 prosenttia ja alalla oli 139 700 työntekijää. Helsingin seudulla tukku- ja vähittäiskauppa oli toimiala, jolla oli eniten työntekijöitä. Heitä oli 107 200 ja lisäystä edellisvuoteen oli runsas kaksi prosenttia. Koko maassa kyseisen toimialan työntekijöiden määrä säilyi ennallaan ja oli 287 000 henkilöä. Eniten työntekijöitä oli terveys- ja sosiaalipalveluissa 390 100 työntekijää ja vähennystä edellisvuodesta oli 4,7 prosenttia.

Työttömyysaste nousi hieman

Helsingin seudulla työttömyysaste oli 6,4 prosenttia ja koko maassa 8,8 prosenttia tammi-maaliskuussa Tilastokeskuksen työvoimatilaston otostutkimukseen perustuvien tietojen mukaan. Lisäys viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna oli Helsingin seudulla 0,3 prosenttiyksikköä ja koko maassa 0,8 prosenttiyksikköä.

Työ- ja elinkeinoministeriön TE-toimistojen asiakasrekisteriin perustuvien tietojen mukaan työttömyysaste oli maaliskuun lopussa Helsingin seudulla 8,0 prosenttia ja koko maassa 11,0 prosenttia. Helsingin seudulla nousu oli 1,3 prosenttiyksikköä ja koko maassa 1,7 prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Helsingissä työttömyysaste oli 8,7 prosenttia, Vantaalla 9,1 prosenttia, Espoossa ja kehysalueella kummassakin 6,9 prosenttia maaliskuun lopussa.

Nuorisotyöttömiä kolmannes aiempaa enemmän

Nuoria alle 25-vuotiaita työttömiä oli Helsingin seudulla 6 060 tämän vuoden maaliskuun lopussa, joten lisäystä vuotta aikaisemmin vallinneeseen tilanteeseen noin kolmasosa. Koko maassa vastaava lisäys oli neljäsosa ja nuorisotyöttömiä oli 37 020.

VÄESTÖ

Muuttovoitto lisäsi väestönkasvua

Helsingin seudun väkiluku kasvoi ennakkotietojen mukaan tammi-maaliskuussa 3 800 asukkaalla. Lisäys oli 13,2 prosenttia suurempi kuin vuotta aikaisemmin. Syntyneitä oli hieman vähemmän ja kuolleita oli miltei yhtä paljon kuin vuotta aikaisemminkin. Syntyneitä oli 3 900 ja kuolleita 2 600. Koko Suomen väkimäärä kasvoi 4 100 henkilöllä tammi-maaliskuussa, josta muuttovoiton osuus

oli 85 prosenttia. Vauvoja syntyi 14 300 ja kuolleita oli 13 700, joten luonnollinen väestönkasvu oli 600 henkilöä. Viime vuoden ensimmäiseen neljänneksen väkiluvun kasvuun verrattuna tämän vuoden tammi-maaliskuussa väkiluku kasvoi 11,7 prosenttia enemmän.

Helsingin seudun väkiluku kasvoi tammi-maaliskuussa 3 970 asukkaalla. Helsingissä vastaava lisäys oli 1 710, Espoossa 850, Vantaalla 400 ja KUUMA-kunnissa 900 asukasta. Ennakkotietojen mukaan Helsingin seudulla asui 1,39 miljoonaa henkilöä maaliskuun lopussa. Helsingissä heitä oli 605 700, Espoossa 257 700 ja Vantaalla 205 700.

Muuttovoittoa aiempaa enemmän

Helsingin seudun saama muuttovoitto oli 2 440 henkilöä tammi-maaliskuussa ja se oli 550 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Tulomuuttajia oli enemmän ja lähtömuuttajia vähemmän kuin edellisvuonna samana ajankohtana. Koko maan ulkomailta saama muuttovoitto oli 3 520 henkilöä. Espoossa ja kehysalueella oli ensimmäisellä vuosineljänneksellä muuttovoittoa huomattavasti enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Espoossa muuttovoittoa oli 400 asukasta, joka oli 240 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna. Kehysalueen muuttovoitto oli 580 henkilöä eli 360 henkilöä enemmän kuin vuoden 2012 tammi-maaliskuussa.

Helsingissä muuttovoittoa oli 1 440 tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä, joka oli 200 henkilöä edellisvuotta enemmän. Vantaalla tulomuuttajia oli 80 enemmän kuin lähtömuuttajia, joten muuttovoittoa oli 240 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin.

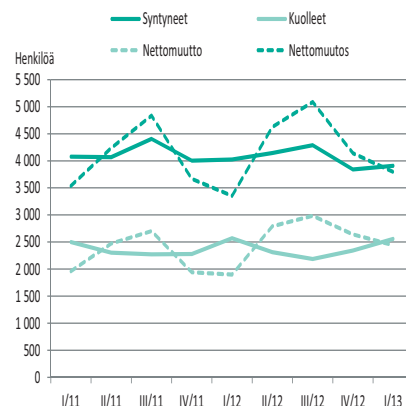
Muuttovoittoa muualta Suomesta

Helsingin seutu sai huomattavasti enemmän muuttovoittoa sen ulkopuolisesta Suomesta kuin aiemmin tammi-maaliskuussa. Lähtömuuttajia oli 4 920 ja tulomuuttajia 5 840, joten muuttovoittoa oli 900 henkilöä. Perinteisesti pääkaupunkiseutu on ollut muuttovoittoaluetta ja kehysalue sekä Vantaakin muuttotappioalueita Helsingin seudun ja sen ulkopuolisen Suomen välisessä muuttoliikkeessä. Tilanne on kuitenkin muuttunut siten, että kehysalueen muuttotappion määrä on ollut laskussa ja ensimmäisellä vuosineljänneksellä se oli vain 30 henkilöä. Viime vuoden alusta lähtien Vantaan muuttotappio Helsingin seudun ulkopuolisen Suomen suhteen on vaihtunut miltei tasapainoon ja niinpä tammi-maaliskuussa se sai muuttovoittoa 20 henkilöä muualta Suomesta.

Pääkaupunkiseudulta muutetaan kehysalueelle

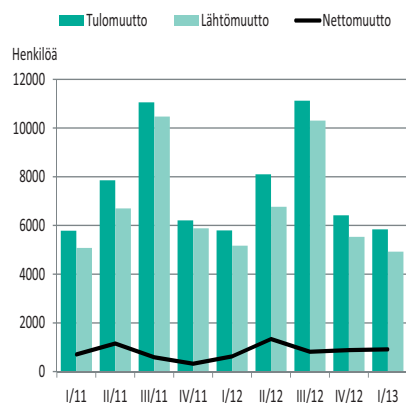
Helsingin seudun sisäisessä muuttoliikkeessä perinteisesti KUUMA-kunnat ovat olleet muuttovoittoaluetta. Tammi-maaliskuussa sinne muuttikin pääkaupunkiseudulta 500 henkilöä enemmän kuin oli tulomuuttajia. Vantaalta lähtömuuttajia seudun muihin kuntiin oli 350 henkilöä enemmän kuin sieltä oli tulomuuttajia. Tilanne oli erilainen kuin aiemmin sikäli, että aikaisemmin muuttovirta on kulkenut enemmänkin muista kunnista Vantaalle. Aikaisemmin myös Helsingistä on ollut huomattavasti enemmän muuttajia Helsingin seudun muihin kuntiin kuin niistä on ollut tulomuuttoja Helsinkiin. Ensimmäisellä vuosineljänneksellä sekä tulo- että lähtömuuttajia oli lähes yhtä paljon. Espoossa tavanomaisesti muuttoliike muiden seudun kuntien kanssa on ollut tasapainossa, mutta tammi-maaliskuussa lähtömuuttajia oli 130 enemmän kuin tulomuuttajia.

Luonnollinen väestönkasvu ja nettomuutto

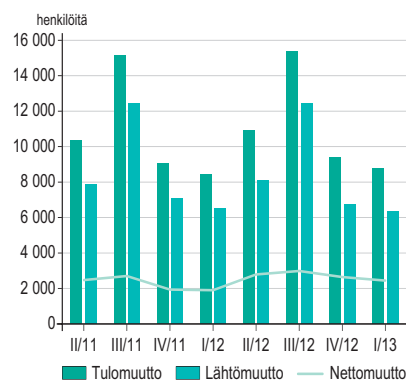
Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Helsingin seudun ja muun Suomen välinen muuttoliike

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Helsingin seudun sisäinen muutto kehysalueella

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Pääkaupunkiseudun asemakaavoissa piilee suuri rakentamispotentiaali

Helsingin seudulla on aloitettu yhteisen maankäyttösuunnitelman laadinta rinnan seudullisen liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015 valmistelun kanssa. Vuoteen 2050 asti ulottuvassa suunnitelmassa varaudutaan tuntuvaan kasvuun neljäntoista kunnan muodostamalla seudulla. Parhailaan kootaan yhteen kuntien näkemyksiä uusista rakentamisalueista ja -potentiaaleista. HSY:n ylläpitämä rakennusmaavarantoaineisto (SeutuRAMAVA) tarjoaa osaltaan käyttökelpoista tietoa rakentamispotentiaalien arvioimiselle. Se sisältää tonttikohtaisten varantojen lisäksi paljon perustietoa koko asemakaavoitetusta alueesta, rakennusoikeuksista, rakennetusta ja rakenteilla olevasta kerrosalasta sekä myös maanomistuksesta.

Nykyisissä asemakaavoissa suuri teoreettinen potentiaali

Rakentamiselle on pääkaupunkiseudun asemakaavoissa tällä hetkellä osoitettu kaikki käyttötarkoitukset yhteen laskien 100 miljoonaa kerrosneliometriä rakennusoikeutta. Kerrosalan suuruutta voidaan havainnollistaa pienellä teoreettisella laskelmalla. Keskimääräisellä 50 kerrosneliometrin väljyydellä arvioiden eli yksinkertaisuuden vuoksi samalla luvulla asukasta ja työpaikkaa kohden, rakennusoikeus riittäisi yhteen laskien 2 miljoonalle asukkaalle ja työpaikalle. Kun seudulla on nyt yhteen laskien 1,7 miljoonaa asukasta ja työpaikkaa, niin kaavapotentiaalia olisi 300 000 uutta asukasta tai työpaikkaa varten. Tämä olisi jo huomattava osa arvioidusta kasvutarpeesta seudun yhteisessä maankäyttösuunnitelmassa, jossa varaudutaan 2 miljoonaan asukkaaseen ja 1,05 miljoonan työpaikkaan vuonna 2050.

Käytännössä luonnollisesti monet tekijät kuten rakennusmaan sijainti, sen nykyinen käyttötarkoitus, olemassa oleva rakennuskanta sekä maanomistajien erilaiset tarpeet rajoittavat huomattavasti kaavoitettujen rakennusoikeuksien käyttöä ja suunnitelmia muuttaa niitä käyttötarkoituksesta toiseen.

Lisärakentamisen mahdollisuudet voimassa olevien asemakaavojen puitteissa ovat joka tapauksessa tuntuvia, vaikka laskennallisesta potentiaalista saataisiin käyttöön vain osakin. Seudun kaupunkeilla onkin edessään mittava työ arvioida nykyisten rakennusoikeuksien käyttökelpoisuutta ja kaavojen uusimista, jotta jo rakennetuilla alueilla piilevä rakentamispotentiaali saataisiin mahdollisimman suurena määränä käyttöön.

Asemakaavoitetun alueen keskeisiä tunnuslukuja

SeutuRAMAVA-aineistosta voidaankin laskea mielenkiintoisia tunnuslukuja. Asemakaavoitettua rakennusmaata on pääkaupunkiseudun asemakaavoissa tällä hetkellä yhteensä 182 neliökilometriä. Se on neljännes seudun pinta-alasta. Suuri osa eli kaksi kolmasosaa maa-alasta on asutontonttimaata (121 neliökilometriä) ja siitä valtaosa pientaloaluetta (85 neliökilometriä). Kolmannes asemakaavojen rakennusmaasta on kaavoitettu muuhun kuin asumiskäyttöön (ks. taulukko).

Rakennusoikeudesta on hieman yli puolet osoitettu asuntorakentamisen tarpeisiin ja vajaa puolet erilaisten työpaikkojen ja palvelujen tarpeisiin. Käyttämätöntä rakennusoikeutta eli laskennallista varantoa on peräti neljännes kaikesta rakentamiselle kaavoitetusta rakennusoikeudesta eli 24,1 miljoonaa kerrosneliötä.

Asuntorakentamiseen on asemakaavavarantoja yhteensä 6,9 miljoonaa kerrosneliometriä ja muihin käyttötarkoituksiin yhteensä 17,1 miljoonaa kerrosneliometriä. Varantoa on sekä tyhjillä että vajaan rakennetuilla tonteilla. Varantojen tarkempi jakautuminen eri käyttötarkoituksiin näkyy oheisesta taulukosta ja karttakuvasta, josta myös näkyy suuri alueellinen vaihtelu varantojen jakautumisessa asunto- ja muuhun rakentamisen kesken.

Pääkaupunkiseudun asemakaavat ovat toteutuneet tehokkaimmin asuinkerrostalojen rakentamisessa. Käyttämätöntä rakennusoikeutta on kerrostaloalueilla vain keskimäärin 7 prosenttia koko kaavoitetusta rakennusoikeudesta. Asemakaavoitetuilla pientaloalueilla yli viidesosa rakennusoikeudesta on käyttämättä. Myös työpaikkojen ja palvelujen rakentamiseen kaavoitetuilla alueilla on runsaasti käyttämätöntä varantoa sekä absoluuttisesti että suhteessa rakennusoikeuteen. (ks. taulukko).

Asemakaavoitetun rakennusmaan keskeisiä tunnuslukuja pääkaupunkiseudulla 2013

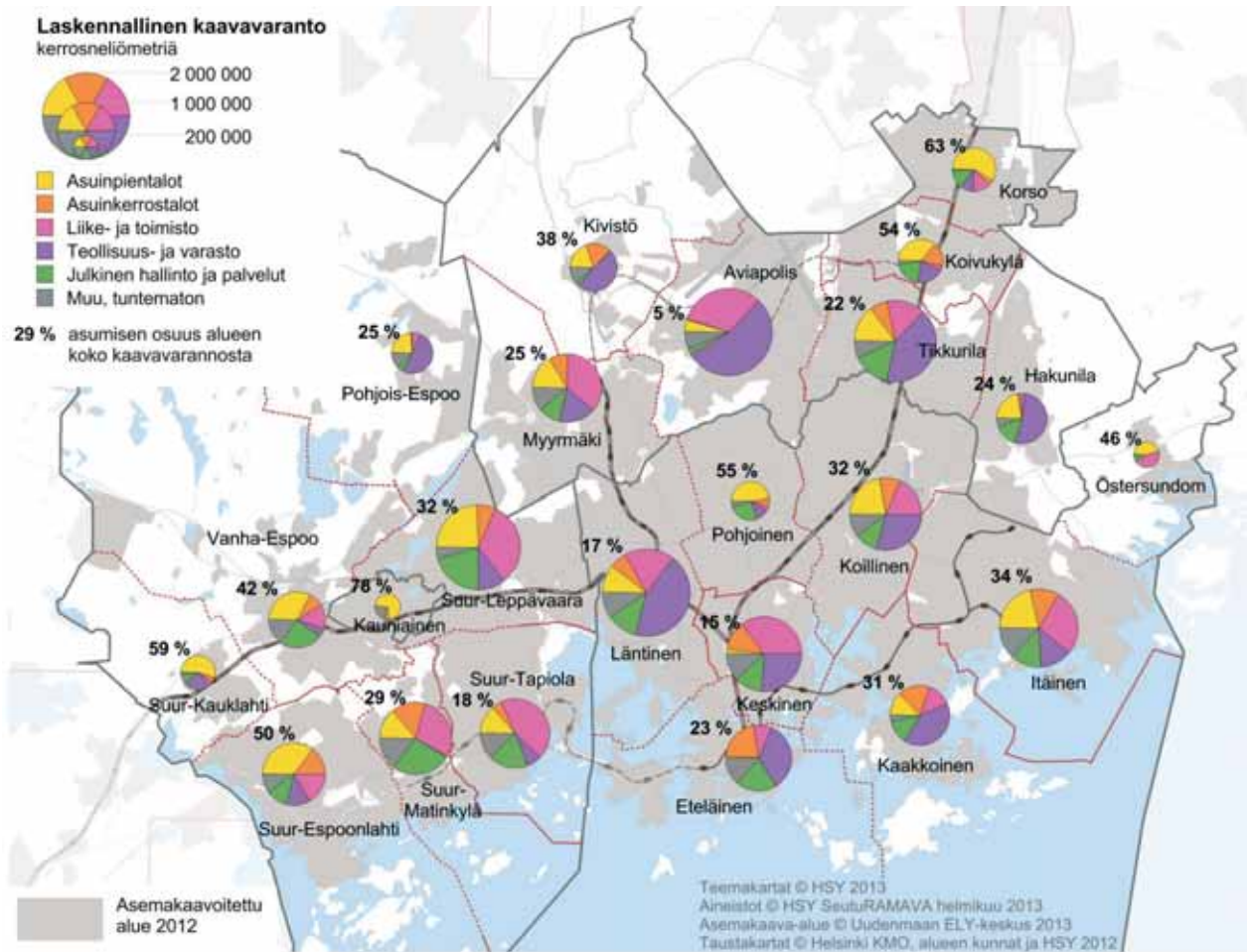
Rakentamisen käyttötarkoitus	maapinta-ala milj. m ²	rakennus- oikeus milj. kem ²	laskennallinen varanto milj.kem ²	käyttämätön rakennus- oikeus ¹ , %
Asuinkerrostaloalueet	36,4	33,4	2,3	7%
Asuinpientaloalueet	84,9	21,1	4,6	22%
Liike- ja toimistoalueet	13,0	15,8	5,2	33%
Teollisuus- ja varastoalueet	17,9	13,6	6,3	47%
Julkisen hallinnon ja palvelujen alueet	18,9	11,1	3,4	30%
Muu rakentaminen ja tuntematon	11,1	4,9	2,3	47%
Yhteensä	182,1	99,9	24,1	24%

¹ Laskennallisen varannon osuus rakennusoikeudesta

Lähde: SeutuRAMAVA, HSY, helmikuu 2013

Edellä oleva tarkastelu osoittaa, että kaikessa muussa paitsi kerrostalorakentamisessa löytyy nykyisistä asemakaavoista paljon käyttämätöntä rakennusoikeutta sekä absoluuttisesti että suhteessa rakennusoikeuteen. Juuri näiltä alueilta löytynevät suurimmat tulevaisuuden rakentamispotentiaalit, sen lisäksi että keskeisesti sijaitsevilla kerrostaloalueilla tarvittaneen "rakentamista ylöspäin" eli nykyisten rakennusoikeuksien korottamista. Joka tapauksessa potentiaalien kartoitus edellyttää mittavaa kaavoitustyötä. Tausta-aineistoksi ja tueksi SeutuRAMAVA tarjoaa yhtenäisen ja monipuolisen tietolähteen.

Pääkaupunkiseudun rakennusmaavarannot eri rakentamistarkoituksiin suuralueittain, lainvoimaiset asemakaavat helmikuussa 2013

SeutuRAMAVA tarjoaa monipuolisen työkalun kaupunkisuunnitteluun ja tutkimukseen

HSY:n ylläpitämä SeutuRAMAVA tarjoaa pääkaupunkiseudun suunnittelun, tutkimuksen ja päätöksenteon pohjaksi yhtenäisin perustein laskettua, kuntarajoista riippumatonta ja ajantasaista paikkatietoa rakennusmaavarannoista ja rakennusoikeuksista ja niiden taustamuuttujista. Tiedot päivitetään vähintään kerran vuodessa. Toistaiseksi on ollut käytettävissä kattavat tiedot voimassa olevien asemakaavojen tilanteesta, mutta työn alla on koota tiedot myös vireillä olevista asemakaavoista.

Lisätiedot: www.hsy.fi/seuturamava

info

Helsingin seutu: Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Pääkaupunkiseutu: Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa
Kehyskunnat (KUUMA-kunnat): Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Uusimaa: Uudenmaan maakunta

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

HSY:n (ent. YTV) kehittämä indeksi, joka lasketaan tunneittain. Huomioon otetaan rikkidioksidin, typpidioksidin, hiilimonoksidin, otsonin, hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten pitoisuudet, joille määritetään ali-indeksi. Näistä korkein määrittelee ilmanlaatuindeksin arvon mittausasemalla.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Saapuneet ja lähteneet matkustajat yhteensä.

Liukuva vuosisumma:

Kausitasoitusmenetelmä, jolla tasataan vuoden sisäistä, toisvaluonteista vaihtelua. Vuosineljänneksen arvo lasketaan summaamalla neljän viimeisimmän neljänneksen arvot ja jakamalla summa luvulla 4.

Pitkäaikainen keskiarvo:

Summataan tietyn ajanjakson neljännesten arvot ja jaetaan luku neljännesten lukumäärällä.

Rikokset (poliisin tietoon tulleet):

Väkivaltarikokset: henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyysrikokset. Omaisuusrikokset: varkaudet, törkeät varkaudet ja näpistykset.

Saldoluku:

Saldoluvulla kuvataan odotuksia suhdanne- ja kuluttajabarometrisissä. Luku saadaan, kun myönteisten vastausten prosenttiosuudesta vähennetään kielteisten vastausten prosenttiosuudet. Positiivinen luku kuvaa myönteisiä odotuksia.

Suhdeluku (indeksi):

Perusajankohdan arvo on suhdelukuna 100. Kuluvan ajanjakohan arvo jaetaan perusvuoden arvolla (sekä kerrotaan sadalla) ja saatu suhdeluku ilmaisee prosenttumuutokseen perusvuoteen nähden (esim. 110 merkitsee kymmenen prosentin nousua perusvuodesta).

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia.

- 1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.
- 2) Suomi: Tilastokeskuksen kansantalouden neljännesvuosittilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonaistuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysasteet poikkeavat toisistaan johtuen tietojen erilaisesta hankintavasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Avainlukuja

Väestö 31.3.2013*	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu	Uusimaa	Suomi
Väkiluku	605 676	257 677	205 715	1 387 787	1 570 684	5 430 796
Väestönmuutos vuoden alusta	1 708	853	403	3 794	3 849	4 122
Väestönmuutos, %	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,1
Muuttovoitto	1 441	399	81	2 443	2 526	3 517

Työmarkkinat I/2013	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu	Uusimaa	Suomi
Työllinen työvoima (TK)	315 185	135 978	98 435	705 889	790 000	2 407 973
Muutos vuoden takaisesta, %	3,4	-4,4	-3,7	0,2	1,3	-1,0
Työttömät (TEM, 3/13)	27 755	9 222	10 095	58 124	65 969	286 951
Työttömyysaste, % (TEM, 3/13)	8,7	6,9	9,1	8,0	8,1	11,0
Työllisyysaste, % (TK)	71,6	74,8	73,7	72,9	72,7	67,0

Hyvinvointi I/2013	Helsinki	Espoo	Vantaa	PKS
Toimeentulotuen saajat	35 903	9 659	10 527	156 089
Muutos vuoden takaisesta, %	7,5	6,5	4,7	16,8
Asumistuen saajat	28 077	8 089	8 483	44 755
Muutos vuoden takaisesta, %	9,2	11,0	11,0	9,9
Kotihoidontuen saajat	7 170	3 811	3 056	14 114
Muutos vuoden takaisesta, %	1,6	2,6	4,9	2,5

*ennakkotieto

¹poislukien Kauniainen.

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

- Muutostietoja neljännesvuosittain

Jatkuvasti päivittyvä online-sivusto:

www.helsinginseudunsuunnat.fi

Ilmestyy vuonna 2013

sähköisenä viikoilla 9, 22, 35, 48 ja

painettuna viikoilla 10, 23, 36, 49

Toimitus ja julkaisija

Helsingin kaupungin tietokeskus

PL 5500

00099 Helsingin kaupunki

Sähköposti: seudunsuunnat@hel.fi

Lisätietoja:

Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. 09 310 36404

etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN 1455-819X (painettu)

ISSN 1796-7287 (verkossa)

KUSTANTAJAT

Helsingin seudun ympäristöpalvelut

-kuntayhtymä (HSY)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kaupunkitieto

Vantaan tietopalveluyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja

ympäristökeskus (ELY)

Helsingin seudun kauppakamari